

kvinnur valrætt í 100 ár

MERKJA MISMUN Í GERANDIS- DEGNUM

Hava føroyskar kvinnur javnrættindi ella er stríðið enn livandi? Hesum spurningi ynskir Vikuskiftis Sosialurin hesa ferð at svara. Vit hava tosað við fyra kvinnur sum í næstum skipa fyri umfatandi tiltaki í samband við altjóða kvinnudagin.

BIRGITH LASSEN

Hóast tær eru samdar um, at stórir partar av kvinnustríðnum eru vunnir í Føroyum, halda tær, at samfelagið enn hevur tørv á eini hugburðsbroyting. Skulu vit hava totalt javnrættindi, mugu vit taka nøkur tøk afturat, siga tær. Og tað gera tær so nú.

8. mars verður sum vant altjóða kvinnudagur, og fyrstu vikuna í mars verður ein kafé í Havn í tí sambandi karmur um fleiri tiltøk undir heitinum Damudomi. Tað verður ein røð av tiltøkum, har bara kvinnur sleppa framat. Kvinnur lesa upp, kvinnur framføra tónleik, kvinnur servera, kvinnur gera mat og kvinnur halda fyrilestrar.

– Hugskotið kom rættiliga nattúrligt til okkum. Altjóða kvinnudagurin nærkast og vit vilja seta kvinnur á dagskrá. Skráin fyltist so mikið skjótt, at áðrenn vit vistu av, høvdu vit bókað eina heila viku púra ómakaleyst. Og so kom

navnið »Damudomi«. Vit vilja hava damurnar at dominera í eina viku sigur Sunneva H. Eysturstein sum er ein av teimum fyra, sum hava tikið stig til tiltakið.

Men hvat vilja tær við hesum tiltaki?

Uppgerð við gerandistrupulleikum

Hóast tær fyra sum skipa fyri, Christa Reynheim, Sunneva H. Eysturstein, Solveig H. Olsen og Turið Nolsøe, eru samdar um, at føroyskar kvinnur í dag hava nógvar møguleikar og góð rættindi, siga tær, at tær sum kvinnur enn møta trupulleikum og forðingum á eitt nú arbeiðsmarknaðinum og í náttarlívinum.

Tær greiða allar frá, hvussu kvinnur í gerandisdegnum verða viðfarnar á ein ávísan hátt, sum er tengdur at teirra kyni.

Ikki at verða tikin í álvara. Niðurgerandi tónalag. Og at mannfólk og konufólk tosa um kvinnur á ein heilt serligan hátt. Hesi eru nøkur av dømunum, tær

Tað er í hesum smáu tøkunum, at vit royna at gera mun. Men í roynd og veru verður hetta mest eitt hátíðarhald av kvinnuni og kvinnurørsluni»

Sunneva H. Eysturstein

fyra koma við, tá tær verða spurdar um, hvat ein nútíðans føroysk kvinna møtir av forðingum.

– Man hevur eina ávísa ímynd av kvinnuni í dag. Tú verður dømd fyri tína útsjón, heldur enn at verða dømd fyri títt avrik, sigur Sunneva H. Eysturstein.

– Og tað er eisini ein trupulleiki, at vit verða sæddar í einum ávísam ljósi. Fólk halda ofta, at tað liggja reproduktivar intentionir aftanfyri okkara gerðir. Tað er at redusera okkum til okkara kyn, og tað haldi eg ikki, vit hava uppiborið, leggur Turið Nolsøe afturat.

Síðan 1950'ini eru feministar alsamt farnir at varpa meir ljós á gerandistrupulleikar. Trupul-

leikar sum eingin kynskvotering ella politisk lógarbroyting kann betra um. Og tað er akkurát hesir trupulleikarnar, tær fyra kvinnurnar vilja gera upp við.

– Vit fara ikki at stilla okkum á Vaglið at rópa um javnrættindi í ár. Men vit vilja heldur varpa ljós á nøkur ting í gerandisdegnum, vit halda eru týðningarmikil, sigur Christa Reynheim, sum vónar, at hetta tiltakið fer at seta javnrættindi á dagskránnar.

Ungar kvinnur ikki greiðar yvir trupulleikan

Øll tiltøkini verða hildin í Sirkus, sum er ein kafé í Havn. Har verður millum annað tónleikur, matur,